

Читацький щоденник

Учениці 10 класу
НВК"ЗОШ І ступеня-гімназія»
М.Подільська
Суханової Олени

Оноре де Бальзак “Гобсек”

- Повість «Гобсек» була опублікована Оноре де Бальзаком в 1830 році, а в 1842 році стала одним з ключових творів «Людської комедії», увійшовши в розділ «Сцени приватного життя» («Етюди про звичаї»). Сьогодні це саме читане твір Бальзака, воно входить в шкільну і вузівську програми, є предметом багатьох наукових досліджень, широким полем для аналізу і найбагатшим джерелом натхнення.
- Як і багато творів Бальзака, спочатку «Гобсек» публікувався частинами. Перший епізод, озаглавлений «Лихвар», з'явився на сторінках журналу «Мода» в лютому 1830 року. Потім повість фігурувала під назвою «Папаша Гобсек» і була розділена на смислові частини – «Лихвар», «Адвокат», «Смерть чоловіка». У 1842-му повість увійшла в «Людську комедію» під лаконічною назвою «Гобсек» без поділу на глави. Саме такий вид твору прийнято вважати класичним.
- Центральний персонаж – лихвар Жан Естер ван Гобсек (прим. – В даному випадку прізвище Гобсек «говорить», в перекладі з французької – Живоглот). Крім твори, в якому він виконує соло, Гобсек також з'являється в «Отці Горіо», «Цезарі Бирото», «Шлюбному контракті» «Чиновники». Адвокат Дервіль, він же оповідач, є героєм «Батька Горіо», «Полковник Шабер», «Темного справи», роману «Блиск і злидні куртизанок».
- Це культовий твір має два Кіновтілень. У 1936 році повість екранізував радянський режисер Костянтин Еггерт («Ведмежа весілля», «Кульгавий пан»), роль Гобсека зіграв Леонід Леонідов. У 1987-му вийшов однойменний фільм під керівництвом Олександра Орлова («Жінка, яка співає», «Пригоди Чичикова»), на цей раз Гобсека зіграв Володимир Татусеві.

Чарльз Діккенс "Пригоди Олівера Твіста"

- Книга "Пригоди Олівера Твіста" була другою великою роботою для двадцятип'ятирічного Чарльза Діккенса. Ця книга є важливою віхою в його житті. Після її видання, як прийнято говорити, британський письменник прокинувся знаменитим.
- Молодий класик робив свою роботу: він писав завідомо спірну книгу, ризикуючи тим, що її "не приймуть", писав, по більш пізнього визначенню Пастернака, створюючи "кубічний шматок паруючої совісті". Крім типового для романів XVIII століття захоплюючого романтичного сюжету, книга Діккенса несе в собі соціальну функцію, вона розкриває тяжке становище дітей нижчих верств, а також дистанціювання влади від вирішення їхніх першорядних проблем. Постараємося викласти короткий зміст. "Пригоди Олівера Твіста" - роман, який містить констатацію очевидною соціальної проблеми. Дитина виявляється незахищеним. Його перспективи: з одного боку - казенні установи, що крадуть у людей дитинство і позбавляють дорослих дітей перспектив, а з іншого - злочинний світ, який втягує дітей, що калічить, а потім вбиває їх ще в юному віці.
-

Федір Достоевський “Злочин і кара”

- Бідний район Петербургу 60-х рр.. XIX ст., Що примикає до Сінної площі і Катерининському каналу. Літній вечір. Колишній студент Родіон Романович Раскольніков покидає свою комірку на горищі і відносить в заставу старій процентщице Олені Іванівні, яку готується убити, останню цінну річ. На зворотному шляху він заходить в одну з дешевих Розпивочна, де випадково знайомиться з тим, що спився, втратив місце чиновником Мармеладовим. Той розповідає, як сухоти, убогість і пияцтво чоловіка штовхнули його дружину, Катерину Іванівну, на жорстокий вчинок - послати його дочку від першого браку Соню для заробітку на панель. На наступний ранок Розкольніков одержує з провінції лист від матері з описом бід, перенесених його молодшою сестрою Дуней в будинку розпусного поміщика Свидригайлова. Він дізнається про швидкий приїзд матері і сестри до Петербургу у зв'язку з наміченим заміжжям Дуні. Жених - обачливий ділок Лужина, охочий будувати брак не на любові, а на бідності і залежності нареченої. Мати сподівається, що Лужина матеріально допоможе її синові кінчити курс в університеті. Роздумуючи про жертви, які приносять ради близьких Соня і Дуня, Розкольніков зміцнюється в намірі вбити процентщицу - нікчемну злу «вошу». Адже завдяки її грошам від незаслужених страждань будуть позбавлені «сотні, тисячі» дівчат та юнаків. Проте огида до кривавого насильства знов піднімається в душі героя після побаченого ним сну-спогаду про дитинство: серце хлопчика розривається від жалості до забиваної до смерті шкапи.

- І все ж Розкольників вбиває сокирою не тільки «бридку стареньку», але і її добру, лагідну сестру Лисавета, що несподівано повернулася в квартиру. Дивом пішовши непоміченим, він ховає викрадене у випадковому місці, навіть не оцінивши його вартості.

Незабаром Розкольників з жахом виявляє між собою та іншими людьми відчуження. Хворий від пережитого, він, однак, не в змозі відкинути обтяжують його турботи товариша по університету Разуміхіна. З бесіди останнього з лікарем Розкольників дізнається, що за підозрою у вбивстві старої арештований маляр Миколка, простий сільський хлопець. Болісно реагуючи на розмови про злочин, сам він також викликає підозру в оточуючих.

Прийшов з візитом Лужина шокований убозтвом комірки героя; їх розмова переростає в сварку і закінчується розривом. Особливо зачіпає Раскольника близькість практичних висновків з «розумного егоїзму» Лужина (який здається йому вульгарністю) і власній «теорії»: «людей можна різати ...»

Блукаючи по Петербургу, хворий хлопець страждає від своєї відчуженості з світом і вже готовий зізнатися в злочині перед властями, як бачить розчавленого каретою людину. Це Мармеладов. Із співчуття Розкольників витрачає на вмираючого останні гроші: того переносять в будинок, звать доктора. Родіон знайомиться з Катериною Іванівною і Сонею, що прощається з батьком в недоречно яскравому вбранні повії. Завдяки добрій справі герой ненадовго відчув спільність з людьми. Проте, зустрівши у себе на квартирі приїхали матір і сестру, раптом усвідомлює себе «мертвим» для їх любові і грубо проганяє їх. Він знову самотній, але у нього з'являється надія зближуватися з «переступила», як і він, абсолютну заповідь Сонею.

Турботи про рідних Раскольника бере на себе Разуміхін, ледь чи не з першого погляду закохався в красуню Дуню. Тим часом ображений Лужина ставить наречену перед вибором: або він, або брат.

Щоб дізнатися про долю закладених у убитої речей, а насправді - розсіяти підозри деяких знайомих, Родіон сам напрошується на зустріч з Порфириєм Петровичем, слідчим у справі про вбивство бабусі лихварки. Останній згадує про недавно опубліковану в газеті статті Раскольника «Про злочин», пропонуючи авторові роз'яснити свою «теорію» про «два розряди людей». Виходить, що «звичайна» («нижче») більшість всього лише матеріал для відтворення собі подібних, саме воно потребує строгого морального закону і зобов'язане бути слухняним. Це «тварюки тремтячі». «Власне люди» («вищі») мають іншу природу, володіючи дарма «нового слова», вони руйнують сьогодення в ім'я кращого, навіть якщо знадобиться «переступити» через раніше встановлені для «нижчої» більшості етичні норми, наприклад, пролити чужу кров.